

BEKK: Bekken renner gjennom bryggerhuset.**NYTT:** Noen stokker var morkne og måtte byttes ut, men Astrid og Jan valgte å beholde så mye som mulig og kun fjerne det som var dårlig.**HYTTA:** – Her finner vi fritidsfølelsen, sier Astrid Galstad og Jan Børresen.**TØMMERVEGGER:** Veggene var dekket med panel og plater, og da de ble tatt ned, dukket det opp skrift på veggen.**GJENBRUK:** Alle gjenstandene på veggen er ting som enten var på gården eller ting som de har fått av slekt.

Her renner bekken tvers gjennom huset

MORSKOGEN: Det gamle bryggerhuset med en sildrende bekk under har blitt kortreist hyttekos for Astrid og Jan på Nedre Ulvin gård.

TRINE KJUS
trine.kjus@rb.no

Bryggerhuset fra 1850 hadde sunket litt, og forfallet var stort. Spørsmålet var hvordan de skulle greie å redde det.

En telefon til Akershus bygningsvernssenter gjorde at Jan Børresen og Astrid Galstad fikk gratis befaring fra en fagperson, som kunne mye om gamle hus. De fikk også en rapport om hvordan de kunne gå fram for å sette i stand et hus som holdt på å falle sammen.

– Hjelpen derfra var uvurderlig. Det er mange som sitter med slike gamle hus og ikke aner hvor de skal begynne. Vi fikk en plan, og da kunne vi søke Kulturminnefondet og Eidsvoll kommune om økonomisk støtte, sier Astrid Galstad.

Nå har bryggerhuset blitt stedet Jan og Astrid gjerne oppsøker for å få helgefølelsen.

– Dette har blitt hytta vår. Hit går vi gjerne fredag etter jobb. Da steker vi pizza i vedovnen og legger øl til kjøling i bekken. Du går inn i et helt annet modus selv om det bare er femti meter å gå fra huset, sier Astrid.

Inne i bryggerhuset kan du høre klukkingen fra bekken som renner under huset. At E6 og jernbanen går i tunnel langt under bakken her vi sitter, er det ingen som merker.

Bakst og epler

Det er ikke tilfeldig at bekken renner gjennom bryggerhuset på Nedre Ulvin gård på Morsko-gen. I gamle dager gikk veien rett utenfor, og bekken ble brukt til å holde melka kald i påvente av transport videre fra

KJØLEROM: Bekken under bryggerhuset ble brukt til kjølerom for melk.

gården. Den gamle melkerampa står fortsatt utenfor, som et minne om tidligere tiders drift.

Jan Børresen er tredje generasjon på Nedre Ulvin. Hans besteforeldre kjøpte gården i 1930. Fram til 1950-tallet var bryggerhuset i bruk som bakstehus og husrom for ansatte på gården. Huset var utstyrt med en stor, vedfyrt bakerovn.

– Jeg har blitt fortalt at det ble bakt 32 brød om dagen, sier Jan.

Nedre Ulvin hadde mange ansatte. En gartner og en fjøsrøker har hatt soverom i bryggerhuset. I andre etasje er jegerrommet restaurert. Det ble brukt til å huse jegere under den årlige rådyrjakt.

Utpå 1950-tallet ble huset gjort om til sorteringsrom for epler og overnatting for turister. Området langs Mjøsa kalles for Østlandets Hardanger, og her ble det dyrket epler og plommer. Frukten ble transportert til jernbanestasjonen på Morsko-gen, og sendt videre med tog derfra. Da epleproduksjonen opphørte på 1980-tallet ble det største rommet i huset gjort om til snekkerbod, mens turistene bodde vegg i vegg.

Det laftede tømmerhuset er bygd i 1850, og påbygd i 1880. Det er isolert med mose mellom tømmeret, samt litt ull de plasene der det trekker mest. Midt

på 1900-tallet ble tømmerveggene kledd med panel og plater innvendig, siden det ble brukt til utleie.

Så skjedde det som skjer med mange gamle bryggerhus; det ble stående tomt og forfalt. – Det samlet seg rot og skrot fra to-tre generasjoner. Vi brukte flere sommerferier bare på å tømme og rydde, sier Astrid.

Skriften på veggen

På veggen henger plaketten fra Kulturminnefondet, som en anerkjennelse for jobben de har gjort med å ta vare på et gammelt hus.

Etter hvert som de rev veggene innvendig dukket det opp spennende spor fra husets historie. I en tømmerstokk er tegnet for seier malt inn i form av en stor V, og med samme, lyseblå maling står årstallet 1941. Litt lenger bort har noen malt dato 13. august 1874 med vakker skjønnsskrift.

– Når du restaurerer et slikt hus, ser du tiders bruk av huset underveis i arbeidet. Du må tåle at ting ikke blir perfekt, at uventede ting dukker opp, men det er også noe av det som gjør det så spennende, mener Astrid.

De valgte å fjerne kun de stokkene som var morkne, og har beholdt så mye som mulig av de opprinnelige veggene. In-

AKERSHUS BYGNINGSVERNSENTE

- Senteret er en del av MiA - Museene i Akershus.
- Her kan huseiere og håndverkere få hjelp til å restaurere og ta vare på gamle bygninger. Det tilbys gratis kurs med ulike tema innen bygningsvern.
- Bygningsrådgivere reiser ut til huseiere og gir praktiske råd om istandsetting av verneverdige bygninger.

genting er malt eller pusset vekk. Målet er at veggene skal fortelle husets historie.

Interiøret er stort sett gjenstander som er arvet fra tidligere generasjoner, og som de fant på loft og stabbur. En del av tingene er også fra Astrids slekt på Toten. Putene i sofaen har trekk laget av gammelt sengetøy vevd i bomull.

– Felles for tingene er at de er laget av godt håndverk, sier Astrid.

Titteluke til bekken

Restaureringsjobben har tatt fire år, men nå står bryggerhuset ferdig og brukes altså som «hytte» i helgene.

En titteluke i golvet gjør at bekken er det første du ser når du kommer inn inngangsdøra. Vedovnen gir god varme til hele huset, og ovnen har en egen luke som kan brukes til baking og steking.

– Med god fyr i ovnen blir det 300 grader, så her steker vi fre-dagspizzaen!

Astrid forteller at de har snudd og vendt på ting for å finne ut av hvilke gjenstander som skulle bli med videre.

– Vi har kjent på stemningen, og du kan nesten si at det ikke er vi som har valgt tingene, men at tingene har valgt oss.

Denne saken sto først på trykk i magasinet Lev Landlig.

TITTELUKE: Astrid og Jan valgte å anlegge en titteluke rett innenfor inngangsdøra. Det gjør at den klukkende bekken er det første du ser og hører når du kommer inn.